Predikan av Jenny Arnerlöf – Det levande ordet - 2023

Den kristna kyrkans historia har haft många olika epoker. Tider av förföljelse, av tillväxt och blomstrande. Det har också funnits tider av dominans, stor korruption och förtryck. Reformation och splittring är kanske särskilt viktigt att nämna idag på Reformationsdagen. Även oväntade väckelser och förnyelse har också hört till vår historia som Kristi kyrka.

– Funderar ni emellanåt om vilken tid vi som en del av Kristi kyrka befinner oss i nu?

Efter en längre period av dekonstruktion och sekularisering känns det som vi står på tröskeln till en ny tid. I en mening står vi väl alltid på tröskeln till en ny tid, men allt som händer i världen just nu gör det extra viktigt för oss att urskilja vår kurs på vår tids stormiga hav.

– Vad är det som gör att nya tider blir till i Kyrkans och en församlings liv?

– Vad är det som påverkar de skeenden då många överger sin tro och lämnar kyrkan eller de tider då många blir nyfikna, upptäcker sin tro och ansluter sig?

Vi påverkas som kyrka och församling av historiska händelser och politiska förändringar. Sekulariseringens tidevarv går att spåra tillbaka till jordbävningskatastrofen som inträffade på Alla helgons dag 1755 i Lissabon. Den var minst lika förödande som jordbävningen som drabbade Turkiet och Syrien i måndags. Bland alla liv och infrastruktur som då ödelades blev många av den tidens föreställningar om Gud också ödelagda. I 1700-talet optimism liknades Gud vid en urmakare som hade skapat den bästa av möjliga världar. Man såg världen som ordnade delar som samarbetar med precision och hölls i balans enligt osynliga men upptäckbara lagar. Den bilden av Gud kom inte från en noggrann läsning av

Bibeln, och särskilt inte från en väl-reflekterad meditation över Jesus uppenbarelse av Gud.

En kulturs uppfattningar av Gud är sällan djupa och förankrade i Bibelns komplexa bilder av det gudomliga. Därför har kriser och svåra händelser en förmåga att avslöja felaktiga föreställningar som vi har om Gud. Det är smärtsam att inse att man har tänkt fel – särskilt om Gud. Och det kan då verka mycket lättare att bara lämna hela paketet med tro och församling bakom sig. Det är då svårt att börja reda ut skillnaden mellan vad som är Guds vilja och vad som tillåts av Gud eftersom man känner sig löjlig för att ha uppfattat något fel.

Ibland har personer lämnat gudstron för att de inte kunnat få ihop Bibeltexternas beskrivningar av Gud med bilden av Jesus. Många närmar sig Bibeln med en outtalad förväntan att det ska vara enkelt att förstå texternas budskap. Helst ska man kunna sammanfatta det man läser i tre tydliga punkter som enkelt kan kommuniceras i en Power Point presentation. Men det levande ordet om Gud och Guds vägar med människor innehåller lager på lager av mening som talar sanning – på olika sätt i varje ny tid. Brottning, kamp och öppenhet kommer alltid att vara en del av trons liv, åtminstone om vi vill ha en levande tro.

I dagens evangeliumm hörde vi att många som hade följt Jesus vände sig bort från honom när han sade något som inte stämde med deras antaganden om Gud. Utöver de tolv följdes Jesus av en större skara från början. (Lukasevangeliet talar om 72 lärjungar som Jesus skickade ut). Det var dessa lärjungar som lämnade Jesus i dagens text. Deras bortvändhet berodde på att de inte kunde få ihop vad Jesus sade om sig själv med deras egen bild av Gud. De vände sig från Jesus för att han gjorde anspråk på att komma från himmelen och uppenbara Gud och Guds vilja.

Åhörarna var säkra på att de kände Jesus och att det inte kunde finnas något mer att veta som inte de redan visste. I verserna före dagens bibeltext sade de: ”Är det inte Jesus, Josefs son? Vi känner ju hans far och mor. Hur kan han då säga att han har kommit ner från himlen?”

Lärjungarna hade nyss varit med om ett bespisningsunder, men de kunde inte ta till sig det de hörde Jesus säga. Detta säger något om hur lågmäld Jesus var när han gjorde under. Brödundret som vittnade om Guds överflöd uppskattades, men Jesu ord om sig själv tåldes inte. De kunde inte acceptera det de inte förstod.

– Vad har vi för hjälp när vi hamnar i situationer då vi inte kan få ihop våra rationella tankar med vårt hjärtas hunger efter en Gud som vill oss väl och är aktiv i världen?

Vi har den heliga Anden, som omnämns i bibeltexten men på ett lågmält sätt som kanske motsvarar Jesus lågmälda brödunder. När den större skaran av lärjungar började grubbla över hur svårt det var att acceptera Jesus påstående att han kom från Gud, var Jesus svar ett medgivande att det är svårt att tro på honom; Det är omöjligt utan Andens hjälp.

När Johannesevangeliet skrevs var Jesu himmelsfärd ett faktum, och till skillnad från de andra evangelierna är Johannesevangeliet skrivit med ett uppståndelse-perspektiv inbakat i alla Jesus samtal. Johannes försöker inte hålla oss i spänning med avseende på vad som kommer att hända med Jesus. Redan från början vill han visa oss vem vi ska tro på, så att vi kan ana verklighetens djup. Johannes berättelser om Jesus är också skildringar om den heliga Anden som ger oss Jesus liv och som hjälper oss att ta till oss det vi inte har en naturlig förmåga att ta till oss.

Våra egna förväntningar på Gud, det vi kommer på i vår egen kraft och genom våra egna föreställningar, är vad Johannesevangeliet kallar för *köttet*; Köttet är till ingen hjälp, säger Jesus i vers 63, och fortsätter med att säga: ”De ord jag har talat till er är ande och liv”. När vi sätter vår tro på Jesus, får vi del av hans Ande som hjälper oss att – som de tolv – förbli hängivna till Jesus, även när vi inte får allt att gå ihop på ett sätt som rymmer i en PowerPoint.

Enligt Johannesevangeliet kommer det andliga livet till oss från ovan genom tro; Det vill säga det livet kommer från var Gud är och från den värld dit Kristus upphöjdes efter uppståndelsen. Johannes hävdar att världen är laddad med Guds liv, ljus, kärlek och härlighet eftersom Gud har skapat den. Och det finns ännu mer. Gud själv har uppenbarat källan till liv, ljus, kärlek och härlighet och den uppenbarelsen är Jesus Kristus.

I Johannesevangeliets första verser får vi höra att Jesus är Ordet som blev människa. I ord och handling uppenbarade Jesus att vår värld är genomsyrad av Guds Ande, men för att se och förstå djupen i dettta liv behöver vi hjälp från ovan. Den hjälpen skänks till alla som vågar tro, men många förmår inte ta det steget. Många vågar inte brottas med bibeltexterna, och här finns det inga genvägar där. Själva brottningen är en nödvändig del av livet på helighetens väg.

I början av denna predikan ställde jag några frågor till oss om vad för slags tid kyrkan befinner sig i nu? I världen, i vårt land och i vår stad lever vi i en tid av våld, en tid av förlust, och en tid av förvirring och rädsla. Mitt i allt detta är vi alla i olika stadier eller faser på vår egen resa i tro men den resan gör vi inte ensamma och i egen kraft. Vår tid är också Andens tid. Det levande ordets uppenbarelse, som Anden bekräftar för alla som är

villiga att lyssna är detta: De fasansfulla krafterna som har ockuperat och förtryckt Guds goda skapelse är verkliga, och korset är tecknet på Guds fördömande av och seger över dessa krafter. Gud i Kristus har besegrat ondskans makt i alla dess former vare sig det är människors mörka handlingar eller den fallna skapelsens meningslösa våld. Tills att den segern är verkställd i hela skapelsen är vi, genom att tro, delaktiga i Jesu liv. Våra liv kan vittna om Guds närvaro och ultimata seger. Jesus ger oss friheten att vara hans vittnen eller gå vår egen väg om vi vill. Men hans sårbara fråga, ”inte vill ni väl också gå er väg?” är riktad till oss lika mycket som till lärjungarna. Må vi som Petrus svara, ”till vem skulle vi [då] gå?” För vem annars har vittnat så tydligt om att Gud är liv, ljus och oändlig kärlek. Vilket annat livgivande och modingjutande sanning vill du ägna ditt dyrbara liv åt?

Jesus och hans heliga Ande kallar oss att vara ett hoppets tecken i vår tid. De kallar oss att vara människor vars föreställningar om Gud är formad av det levande ordet som är Bibeln och Kristus själv. Episteltexten från Hebréerbrevet säger att Guds ord har en förmåga att arbeta under ytan hos oss. Vi är ganska skickliga på att dölja vårt hjärtas uppsåt och tankar från oss själva men våra hjärtans uppsåt och tankar kan inte döljas från Gud. När vi söker att vara trofast i vår hängivenhet till Kristus, kan vi lita på Guds Ande och det levande ordets vassa och skickliga blad att hjälpa oss skilja mellan oss och våra fel föreställningar; för Guds skull, för livets skull, och för världens skull. Amen.